

Op Roodborsts verzoek schrijf ik, Felicity, deze woorden. Hij was een geletterd man en had deze onderneming zelf kunnen uitvoeren als het lot hem de tijd had gegund, maar dat was niet het geval. In alle ernst droeg hij mij deze taak op, en smeekte me om me vooral aan de waarheid te houden zoals het een waarheidsprekende minstreel betaamt. Tevens verzocht hij me in mijn netste handschrift te schrijven, omdat hij wilde dat deze woorden zo duidelijk mogelijk zouden zijn voor wie ze misschien ooit zou lezen, volgend jaar of vele jaren later. Ook droeg hij mij op slechts te schrijven over zaken die alleen ik kan weten, zodat niemand die dit ooit zal lezen, kan zeggen dat het slechts de fantasie van een minstreel was, een toevoeging aan de geschiedenis, slechts bedoeld om een sappiger verhaal te scheppen.

Dus zal ik deze woorden in tweevoud opschrijven, net als hij met zijn lied deed, en er twee pakketjes van maken. Eén zal ik op een geheime plek verbergen, alleen aan mij bekend, het andere zal ik op een plaats verstoppen waarvan Roodborst zei dat het zeer waarschijnlijk voor jaren ongezien zal blijven: de perkamentrollenbibliotheek van Hertenhorst. Dus zal de waarheid wellicht dagen, weken of zelfs decennia verborgen blijven, maar uiteindelijk zal ze aan het licht komen!

Het merendeel van het nu volgende is Roodborsts verhaal, maar ik zal het inleiden met gebeurtenissen die zelfs

hij niet volledig kent. Want de volle betekenis kan slechts worden begrepen wanneer onze verhalen naast elkaar worden verteld.

Roodborst was een minstreel en een waarheidszanger, één die zijn Koning had gezworen alleen de ware liederen en historiën van de koninkrijken te vertolken. Voor hem geen verhalen over draken en maagden die door een betovering meer dan honderd jaar slapen. Nee, zijn taak was te observeren, te herinneren en nauwkeurig weer te geven wat hij had gezien. En dus zal ik zijn beroep en normen eren, want de waarheid, en niets dan de waarheid, zal ik hier in deze woorden vangen. En als het een waarheid is die de mensen van nu niet zal bevallen, zal die in elk geval ergens bewaard worden zodat iemand in latere tijden het juiste verhaal zal vernemen over het geslacht Ziener.

Mijn deel van het verhaal begint in de tijd dat ik nog een klein meisje was. Mijn moeder en ik waren beiden aanwezig op de Naambezegelingsdag van Prinses Hoede Ziener. Koningin Reina zag er stralend uit in een elegante, groen-witte japon die haar donkere haar en ogen prachtig deed uitkomen. Koning Fier ging gekleed in passend Hertendorstblauw. En de kleine Prinses was naakt, zoals de traditie vereiste.

Op dat moment was de kleine Prinses zes weken oud, een goedgevormd kind met een bos krullend, donker haar. Mijn moeder, haar min, stond naast haar met een overdadig geborduurde sprei en een zachte deken om het kind na de ceremonie weer in ontvangst te nemen. Ik stond aan haar zijde, beter gekleed dan ik ooit in mijn leven nog zou zijn, terwijl ik enkele schone, witte doeken bij de hand had in het geval van een ongelukje.

Ik luisterde niet naar de woorden tijdens de ceremonie. Met mijn drie jaar was ik te geconcentreerd op wat ik had

gehoord dat er met de baby zou gebeuren. Ze zou door vuur worden geleid, ondergedompeld worden in water en begraven in de aarde om haar naam te bezegelen zodat men er zeker van was dat ze de deugden daarvan zou belichamen. Dus toen de vlammen uit het komfoor hoog oplaaiden en de Koningin haar dochter voor zich hield, stakte mijn adem van angst en verwachting.

De Koningin bewoog het kind nauwelijks door de rook. Misschien dat er een vlammetje heel even aan haar kleine, roze hieftje likte, maar de Prinses protesteerde nauwelijks. Ik wel. 'Maar ze ging helemaal niet door het vuur!'

Mijn moeder legde haar hand op mijn schouder. 'Stil, Felicity,' zei ze zachtjes en ze liet de berisping vergezeld gaan van een scherpe kneep. Ik klemde mijn lippen op elkaar en hield me rustig. Zelfs op mijn derde wist ik al dat zo'n kneep de voorbode was van ergere dingen als ik niet gehoorzaamde.

Ik zag vervolgens dat het kind nauwelijks in het water was ondergedompeld toen de Koningin haar er alweer snel uit haalde en dat er slechts een miniem schepje aarde op haar rug werd uitgestrooid, zonder dat haar hoofdje erdoor werd bezoedeld. De kleine Prinses leek ietwat verbaasd maar hilde niet toen de Koningin haar aan haar koninklijke vader overhandigde. Fier tilde haar omhoog en de edelen van de Zes Hertogdommen bogen plechtig voor de Ziener-erfgenaam.

Toen haar vader haar weer liet zakken, begon Hoede zachtjes te jammeren en gaf hij haar weer snel terug aan haar moeder. Nog veel sneller drukte zij haar vervolgens in de armen van mijn moeder. Even later, schoon en in haar dekentjes gewikkeld, kwam Hoede evenwel tot rust, en mijn moeder gaf haar weer terug aan de Koningin.

Ik herinner me niet veel meer van die dag, behalve een

veelzeggende opmerking van een van de hertogen: 'Ze was maar zo kort onder water dat er geen waterdruppel op haar huid te zien was. Haar naam werd niet bezegeld.'

De aangesprokene schudde haar hoofd. 'Let op mijn woorden, Holt. Haar ouders zullen de moed niet hebben haar zo streng op te voeden als ze zouden moeten doen.'

Op de dag dat Prinses Hoede Ziener werd geboren, had mijn moeder me voor het eerst gespeend. Ze had me al moeten spenen toen ik twee jaar was, maar toen ze hoorde dat Koningin Reina zwanger was, hield ze mij aan de borst om er zeker van te zijn dat ze nog melk kon geven wanneer het koninklijke kind geboren werd. Mijn grootmoeder was destijds Koningin Reina's min geweest en had de belofte van haar moeder gekregen dat als het zover was, haar eigen dochter ook haar familie zou dienen. Het was ons grote geluk dat Vrouwe Reina later met Koning Fier zou trouwen. Koningin Reina zou wellicht haar moeders belofte zijn vergeten, maar mijn grootmoeder en moeder zeker niet. De vrouwen in onze familie hebben een lange traditie als het op de zorg voor hun dochters aankomt. We zijn geen rijke familie of van nobele afkomst, maar menig hooggeboren kind is grootgebracht met de rijke melk van mijn familie.

Ik woonde met mijn moeder op Hertenhorst gedurende de jaren dat zij Prinses Hoede zoogde. Mijn moeder zag erop toe dat ik vanaf dag één dat de Prinses haar werd toevertrouwd, Hare Koninklijke Hoogheid diende. In eerste instantie waren mijn taken gering en simpel: ik haalde eens een warm washandje, ik pakte een schone luier of ik bracht een mandje met vuile kleren naar de wasvrouw. Maar gaandeweg werd ik, al opgroeiend, meer de dienaar van de Prinses dan de helpster van mijn moeder. Ik hield haar handjes vast tijdens haar eerste wankele stapjes, vertaalde haar babygelispel voor volwassenen die te dom waren om

haar te begrijpen, en hielp haar op alle mogelijke manieren zoals een oudere zuster een jongere zou helpen. Als ze een speeltje wilde, pakte ik dat voor haar. Als ze haar brood en melk ophad en nog meer wilde, gaf ik haar dat van mij. Want mijn moeder fluisterde elke avond voor het slapengaan in mijn oren: 'Dien haar in alles, want als zij jou de hare maakt, heb jij haar ook de jouwe gemaakt. Dan zal, héél misschien, jouw leven makkelijker zijn dan het mijne is geweest.'

Dus stond ik de Prinses vanaf heel jonge leeftijd in alles bij. Ik verzachtte haar pijntjes, temperde haar woedeaanvallen en gaf haar zo veel mogelijk haar zin. Ze liet mij haar vlees snijden en ik was het die haar slippers moest vastknopen. Mijn bed stond naast dat van mijn moeder, in de kamer naast de kinderkamer van Prinses Hoede. Wanneer ze een onrustige nacht had, een boze droom of pijn aan haar tandjes, sliep ik vaak naast haar in haar grote, zachte bed en putte zij troost uit mijn aanwezigheid. Ik werd onzichtbaar, een onderdeel van de Prinses, net als haar groene manteltje of haar witte, kanten nachtjapon.

Koningin Reina was een liefhebbende maar onattente moeder. Ze genoot van de kalme momenten met haar baby, maar vertrouwde haar direct weer aan mijn moeders zorg toe op het moment dat Hoede vies of lastig werd of ging dreinen. Dat kwam mijn moeder prima uit. Ze deed altijd haar best om de Koningin precies die beleving met haar kind te bezorgen die zij wilde hebben. Ik had goed door hoe dit mijn moeder en mij tot voordeel strekte, en op mijn eigen kinderlijke manier imiteerde ik dit gedrag in mijn omgang met mijn kleine Prinses.

Ze was niet ziekelijk, maar ook geen echt flink kind, en zelfs toen ze inmiddels haar eigen lepel kon vasthouden, was ze heel kieskeurig met eten. Het enige voedsel dat ze

nooit weigerde was de melk uit mijn moeders borst. Misschien was dat de reden waarom men haar toestond veel langer te drinken dan andere kinderen, maar meer voor de hand liggend was het feit dat de kleine Prinses nooit iets werd geweigerd. Ze hoefde maar een traan te plengen of alle regels werden overboord gegooid omdat ze nou eenmaal een uitzondering was. Ze was al meer dan vier jaar oud toen ze eindelijk de borst opgaf, en dan nog alleen maar omdat mijn moeder zomerkoofts kreeg, waardoor haar melk opdroogde.

Nobelere vrouwen dan wij hadden lang op een kans gewacht om de kleine Prinses te verzorgen en bij haar in de gunst te staan. Zo gauw het bekend werd dat mijn moeders melk op was en de Prinses geen borstvoeding meer kreeg, nam een kindermisje van betere afkomst haar plaats in en kwamen er speelkameraadjes van hogere afkomst.

Toen ik met mijn moeder terugkeerde naar het boerderijtje van mijn vader en de stenige velden die hij bewerkte, leek dit allemaal heel vreemd voor me. Ik was opgegroeid op Hertendorst en bewaarde nog slechts vage herinneringen aan mijn eigen huis. Met tussenpozen had ik mijn vader en mijn oudere broer wel eens gezien, maar ik voelde niet echt een warme familieband meer. Ze hadden het te druk met alle boerderijkarweitjes om veel tijd aan mij te kunnen besteden. Mijn moeder vatte al snel het plan op om weer zwanger te geraken, want alleen dan zou haar melk terugkeren en zou haar eventueel weer een positie als min worden aangeboden. Dat was nu eenmaal haar carrière en daar zou ze alles voor doen zolang ze nog kinderen kon krijgen of andermans kind kon zogen.

Ik was hier niet gelukkig. Ons huis was klein en de omstandigheden waren nogal primitief na alle luxe op Hertendorst. Geen vloerkleed dat me tegen de ruwe vloer be-

schermde, geen wandtapijten die de wind konden dempen die door de houten planken kroop op de vliering waar ik sliep. Het voedsel was simpel en mijn portie was kleiner dan ik gewend was als tafelgenoot van de Prinses, toen ik haar voordeed hoe men gepast diende te eten. Niettemin, toen er op de derde dag na onze terugkomst een boodschapper arriveerde om me terug te halen naar Hertendorst, was ik toch niet blij om weer weg te gaan. Met tevredenheid hoorde ik dat de Prinses me miste; dat ze niets wilde weten van haar andere speelgenootjes; dat ze's nachts niet kon slapen en dat ze sinds mijn vertrek alleen maar had gehuild en heibel had geschopt. De Prinses had geëist dat ik zou terugkeren en de Koningin zélf had de boodschapper gestuurd om mij op te halen. Maar ik had bijna elke dag sinds mijn geboorte aan de zijde van mijn moeder doorgebracht, en ik wilde niet van haar worden gescheiden.

Ik was nog geen zeven jaar oud en waagde het te huilen toen mijn moeder zei dat ik uiteraard graag zou gaan. We lieten de boodschapper starend achter terwijl mijn moeder me naar de vliering meetrok om mijn kleren in te pakken en mijn haar te borstelen en te vlechten. Daar gaf ze me de felle tik die me onmiddellijk deed zwijgen. Terwijl ik stilletjes snikte en zij mijn kleren opvouwde, gaf ze me het meest bondige advies dat een moeder waarschijnlijk ooit aan een dochter had gegeven. 'Je huilt terwijl je juist blij moet zijn. Dit is je kans, Felicity, en mogelijk zelfs de enige die ik je ooit kan geven. Blijf je bij mij dan zul je jong moeten trouwen, vaak zwanger worden en kinderen verzorgen tot je borsten slap hangen en je rug altijd pijn zal doen. Maar als je met de boodschapper meegaat, krijg je de kans om de vertrouweling en het speelmaatje van de Prinses te worden, ondanks onze nederige afkomst. Schenk haar je

constante aandacht, sta altijd aan haar zijde, kom tussenbeide en bemiddel voor haar. Je bent een slimme meid. Leer alles wat haar wordt geleerd. Zorg dat je haar afdankertjes krijgt. Wees onmisbaar. Voer elke nederige taak voor haar uit waar anderen op neerkijken. Doe dat allemaal, mijn kleine schat, en wie weet wat je zult bereiken. Droog je tranen nou maar. Ik hoop dat je dit advies onthoudt en ter harte neemt, lang nadat je alle andere bent vergeten. Ik kom je zo snel mogelijk opzoeken. Maar onthoud ook dat ik genoeg van je houd om je op dit pad te zetten. Geef me een knuffel en een kus, want ik zal je zeker missen, mijn kleine slimmerik.'

Geslagen als een hond, van wijze raad voorzien en innig vaarwel gekust, volgde ik haar weer naar beneden. De boodschapper had een pony voor me meegenomen voor de terugweg naar Hertendorst. Dat was meteen mijn eerste ervaring met paardrijden en het begin van een levenslang wantrouwen jegens deze wezens.

De volgende dag was ik terug op Hertendorst, in de kleine bediendenkamer naast de slaapkamer van de Prinses en weer helemaal opgenomen in haar dagelijkse leven. Die nacht zat de Koningin zelf aan het voeteneind van haar dochters bed terwijl ik naast haar stond en het ene na het andere slaapliedje zong tot de Prinses eindelijk in slaap dommelde. Hiervoor ontving ik een koninklijke glimlach, een aai over mijn bol en een dreigende blik van het kindermeisje dat eerder die dag uit haar kamer naast die van de Prinses was gezet. Het was de eerste keer dat ik me enigszins ongemakkelijk voelde tegenover mijn medebedienden, maar niet de laatste.

Nooit heb ik meer in mijn vaders huis gewoond, maar mijn ouders vergaten me niet. Elke paar jaar verbleef mijn moeder als min aan het hof, omdat de adellijke dames haar

kalme en kundige wijze van werken waardeerden. Altijd vonden we wel een gelegenheid elkaar te bezoeken. Ze gaf me veel wijze raad inzake mijn omgangsvormen met de Prinses. Als ik haar dan bedankte, zei ze altijd: 'Er komt ooit een tijd dat ik geen baby's meer de borst kan geven, en dan zal het leven zwaarder voor me worden. Ik hoop dat jij je dan zult herinneren dat ik je op een beter levenspad dan het mijne heb gezet.' En altijd weer beloofde ik dat ik dat zou doen.

'De babyprinses groeide zoals alle kinderen doen, ze werd mooi zoals sommige kinderen nou eenmaal worden, en ontwikkelde een eigen willetje dat de meeste ouders liever niet zien bij hun kinderen.' Zo bezongen de minstrelen haar, maar het is oneerlijk te denken dat ze zichzelf verwend had gemaakt. Hoede was een Prinses en haar moeder een Koningin. En Hoede was de enige groene twijg aan de koninklijke stamboom en dus werd ze hopeloos verwend. Ondanks dat ik haar favoriete gezelschap was, werd ik nog te jong geacht om als enige voor haar te zorgen. Het kindermeisje leed nog het meest onder Hoedes eigenzinnigheid. Rondvliegende borden en vreselijke woedeaanvallen kwamen dagelijks voor. Het kindermeisje deed haar best om streng op te treden tegen de Prinses, maar op het moment dat de troonopvolgster alleen werd gelaten om wat af te koelen, was ik er onmiddellijk bij om haar te troosten. Wist ik toen al dat ik haar aanmoedigde in haar koppigheid? Niet bewust, maar ik besepte al heel goed dat ik iemand voor haar kon zijn zoals geen ander dat kon. Ik kan mijzelf slechts verdedigen door te zeggen dat ik de Prinses beschouwde als de mijne en dat ze niemand anders toebehoorde. Ik was gepikeerd wanneer anderen haar ergens toe wilden dwingen. Ik hield van haar; ze was mijn baby, mijn zusje en mijn toekomst. Dus ik veronderstel dat ik op de

een of andere manier medeverantwoordelijk was voor haar eigenzinnigheid.

In eerste instantie waren het vooral kleine dingetjes waarin de Prinses haar zin doordreef. Elke dag droeg ze een van haar gele jurken, niet haar groene of rode, zelfs de blauwe met ruches niet. Nee, uitsluitend de gele jurken, al zaten ze onder de modder of waren ze dringend toe aan verstelling. Ook accepteerde ze geen nieuw stel gele jurken, zelfs niet als de stof door dezelfde wever was geweven en de naden door dezelfde naaister waren gestikt. Ze droeg slechts haar vertrouwde gele jurken. Dus werden die 's nachts gewassen en versteld zodat ze er elke ochtend weer keurig uitzagen. Gewillig liep ik elke avond met de gele jurken de trappen af naar de wasvertrekken en niemand hoefde me bij zonsopkomst wakker te maken om diezelfde weg af te leggen, om mijn Prinses de schoongewassen en gestreken kleding te brengen. Ik zorgde ervoor dat ze die altijd van mij ontving. En waar mogelijk streek ik daar ook de eer voor op.

Toen ze ouder werd en haar aanwezigheid vaker werd vereist bij formele gelegenheden, was ik het die haar schoeisel vastknoopte en haar jurk en zwarte haren gladstreek voor ze de deur uit ging. En als, zoals vaak gebeurde, de gelegenheid eindigde met een koninklijke woedeaanval van het oververmoeide kind, was ik degene die haar moest kalmeren en in bed moest stoppen.

Al opgroeiend werd de Prinses echter veeleisender. Na het tamelijk onschuldige weigeren om iets anders te dragen dan haar gele jurken, eiste ze nu een waterval aan elegante en opgesmukte kledingstukken. Ze at geen rund-, varkens- of kippenvlees, maar alleen hertenvlees: 's ochtends, 's middags en 's avonds, 's winters en 's zomers. Dus werkten de jager en de slager het hele jaar door om ervoor te zorgen